

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Lieta Nr. [..]

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Gorod.lv”

Lielā iela 111

Daugavpils, LV-5415

Lēmums

Rīgā, 2024. gada 7. martā

Nr. [..]

Par korektīvā līdzekļa piemērošanu

[1.] Datu valsts inspekcija (turpmāk – Inspekcija) informē, ka iestādes lietvedībā atrodas [..] (turpmāk – Datu subjekts) iesniegums¹ (turpmāk – Iesniegums) par Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Gorod.lv”, reģistrācijas numurs 41503038406 (turpmāk – SIA) rīcību, SIA piederošajā mājas lapā www.gorod.lv (turpmāk – *Gorod*) publicējot Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Ornaments” darbinieku kolektīvo iesniegumu, t.sk. ziņas par iesnieguma parakstītāju: vārdu, uzvārdu un parakstu, kuru cita starpā ir parakstījusi Datu subjekts. No Iesnieguma konstatējams, ka ne Datu subjekts, ne citi darbinieki nav snieguši savu piekrišanu personas datu publicēšanai *Gorod*.

[2.] Pārbaudot² Iesniegumā norādīto informāciju, tika konstatēts, ka *Gorod* ir publicēta publikācija³ ar nosaukumu “Работники “Ornaments” сомневаются в способности [..], недавно назначенного руководителем, управлять муниципальным предприятием” (tulkojums no krievu valodas: “Ornaments” darbinieki apšaubā nesen ieceltā [..] spējas vadīt pašvaldības uzņēmumu). Publikācijai ir pievienota darbinieku kolektīvā vēstule, kuras pēdējās divās lapās ir redzami 34 (trīsdesmit četru) darbinieku vārdi, uzvārdi un paraksti.

[3.] Izvērtējot Iesniegumā esošo informāciju un Inspekcijas apskatē konstatēto, Inspekcija norāda turpmāko.

Tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka Vispārīgā datu aizsardzības regula⁴ (turpmāk – Datu regula), Fizisko personu datu apstrādes likums (turpmāk – Datu likums) un citi

¹ Inspekcijā reģistrēts 2023. gada 13. decembrī ar Nr. [..]

² Inspekcijas 2024. gada 5. marta akts Nr. [..]

³ [..]

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

normatīvie akti, savukārt, Inspekcijas kompetenci, uzdevumus un tiesības noteic Datu regulas 55. - 58. pants un Datu likuma 4. - 5. pants.

[3.1.] Saskaņā ar Datu regulas 4. panta 1) un 2) apakšpunktu “personas dati” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu⁵ fizisku personu⁶, “apstrāde” ir jebkuras darbības⁷ ar personas datiem, kas pilnībā vai daļēji veiktas ar automatizētiem līdzekļiem⁸, kā arī darbības ar tādiem personas datiem, kuri veido vai ir paredzēti, lai veidotu, daļu no kartotēkas⁹.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, **Inspekcija norāda, ka personas vārds, uzvārds, paraksts un cita personu identificējošā informācija, ir atzīstami par personas datiem, bet jebkuras darbības ar tiem, t.sk. publicēšana, ir atzīstamas par personas datu apstrādi Datu regulas izpratnē.**

Datu regulas 4. panta 7) apakšpunkts nosaka, ka par personas datu apstrādes atbilstību Datu regulai ir atbildīgs pārzinis¹⁰. Atbilstoši *Gorod* norādītajam, vietne pieder SIA, tādējādi **par personas datu pārzini ir uzskatāma SIA**. Vienlaikus, izvērtējot Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra ziņas, konstatējams, ka *Gorod*, kuras dalībniece ir SIA, ir reģistrēts Masu informācijas līdzekļu reģistrā¹¹.

[3.2.] Atbilstoši likuma “Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem” (turpmāk – Preses likums) 4. panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem, masu informācijas līdzekļi vāc, sagatavo un izplata informāciju saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem. Nav pieļaujama iejaukšanās masu informācijas līdzekļu darbībā. Preses likuma 24. panta 1. punkts nosaka žurnālista tiesības vākt informāciju jebkādā ar likumu neaizliegtā veidā un no jebkura ar likumu neaizliegta informācijas avota, kā arī izplatīt ziņas. Savukārt Preses likuma 25. panta 5. punkts uzliek par pienākumu žurnālistam ievērot valsts, sabiedrisko organizāciju, uzņēmēj sabiedrību (uzņēmumu) un personu tiesības un likumiskās intereses, tai skaitā, arī Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 96. pantā garantētās tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību, kā arī citas ar Satversmi aizsargātās pamattiesības.

[3.3.] Datu regulas 4. apsvērumš skaidro, ka personas datu apstrāde būtu jāveido tā, lai tā kalpotu cilvēkam. Tiesības uz personas datu aizsardzību nav absolūta prerogatīva; tās ir jāņem vērā saistībā ar to funkciju sabiedrībā un jālīdzsvaro ar citām pamattiesībām saskaņā ar proporcionālītātes principu, no kā izriet, ka tiesības uz personu datu aizsardzību ir izlietojamas tādā pat izpratnē, kā jebkuras citas personai piemītošās cilvēktiesības, t.i., tiesības uz personu datu aizsardzību nav un nevar būt pārākas par, piemēram, personas tiesībām uz vārda brīvību. Tādējādi personas tiesības (vai to pārkāpums) uz datu aizsardzību nav izvērtējamas atsevišķi no citām tiesībām, bet vērtējamas kontekstuāli saskaņā ar proporcionālītātes principu.

Datu regulas 85. panta 1. un 2. punkts nosaka kārtību apstrādes un vārda un informācijas brīvības savstarpējā līdzsvara noteikšanā, paredzot, ka dalībvalstis ar saviem tiesību aktiem saglabā līdzsvaru starp tiesībām uz personas datu aizsardzību saskaņā ar Datu regulu un tiesībām uz vārda un

⁵ Identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem

⁶ Datu subjekts

⁷ Piemēram, vākšana, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai citādi darīt tos pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, vai dzēšana

⁸ Personas datu apstrāde ar automatizētiem līdzekļiem ietver datu apstrādi informācijas sistēmās, kur iespējams atlasīt personu pēc konkrētiem identifikatoriem, piemēram, izmantojot informācijas tehniskās sistēmas

⁹ Jebkurš strukturēts personas datu kopums, kas ir pieejams saskaņā ar konkrētiem kritērijiem, neatkarīgi no tā, vai datu kopums ir centralizēts, decentralizēts vai izklaidēts, pamatojoties uz funkcionālu vai ģeogrāfisku motivāciju

¹⁰ fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus [..]

¹¹ Reģistrēts 2020. gada 29. janvārī ar vienoto reģistrācijas numuru 000740469

informācijas brīvību, tostarp apstrādi žurnālistikas vajadzībām un akadēmiskās, mākslinieciskās vai literārās izpausmes vajadzībām.

Datu likuma 32. panta pirmā daļa nosaka, ka personai ir tiesības apstrādāt datus akadēmiskās, mākslinieciskās vai literārās izpausmes vajadzībām atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, kā arī apstrādāt datus žurnālistikas vajadzībām, ja tas tiek darīts ar mērķi publicēt informāciju, kas skar sabiedrības intereses. Atbilstoši minētā panta otrai daļai, apstrādājot datus žurnālistikas vajadzībām, Datu regulas noteikumi (izņemot 5. pantu) netiek piemēroti, ja ir konstatējami visi šādi nosacījumi: 1) datu apstrādi veic, lai īstenotu tiesības uz vārda un informācijas brīvību, ievērojot personas tiesības uz privāto dzīvi, un netiek skartas tādas datu subjekta intereses, kurām nepieciešama aizsardzība un kuras ir svarīgākas par sabiedrības interesēm; 2) datu apstrādi veic ar mērķi publicēt informāciju, kas skar sabiedrības intereses; 3) datu regulas noteikumu ievērošana nav savietojama vai liedz īstenot tiesības uz vārda un informācijas brīvību.

Pamatojoties uz minēto, lai aizsargātu fizisku personu intereses, žurnālistiem veicot personu datu apstrādi ir saistoši gan Datu likumā, gan Datu regulā 5. panta 1. punktā noteiktie pamatprincipi, proti, ir jānodrošina no Datu regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izrietošā prasība pārliecināties, ka veiktajā personas datu apstrādē ir ievēroti visu apstrādes nosacījumi un no c) apakšpunkta izrietošais minimalitātes princips, un nav pieļaujams, ka personas datu apstrāde tiek veikta nolūkam neatbilstošā apjomā, jeb pēc principa “jo vairāk, jo labāk”.

[3.4.] Satversmes 100. pants nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus. Cenzūra ir aizliegta. Savukārt Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 10. panta pirmā daļa nosaka, ka ikvienam ir tiesības brīvi paust savus uzskatus. Šīs tiesības ietver uzskatu brīvību un tiesības saņemt un izplatīt informāciju un idejas bez iejaukšanās no valsts institūciju puses.

Tāpēc gadījumos, kad jāvērtē personas datu aizsardzība publikāciju vai intervijas kontekstā, jāņem vērā arī citu personu tiesības uz vārda brīvību, proti, sabiedrības tiesības saņemt informāciju, kā arī konkrēto personu tiesības informāciju izplatīt, kas arī aizsargātas Konvencijas 10. pantā un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 10. pantā. Šīs tiesības ietver uzskatu brīvību un tiesības saņemt un izplatīt informāciju un idejas bez iejaukšanās no valsts institūciju puses.

Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas rezolūcijas¹² (turpmāk – Rezolūcija) 12. punkts paredz, ka Konvencijas 8. pantā garantētās tiesības attiecināmas uz indivīda privātās dzīves aizsardzību no masu mediju iejaukšanās. Turklāt Eiropas Cilvēktiesību tiesas ieskatā izšķiroša nozīme, lai nodrošinātu saprātīgu līdzsvaru starp privātās dzīves un vārda brīvības aizsardzību, ir tam, vai publicētais raksts vai fotoattēls sniedz pienesumu sabiedriski nozīmīgā diskusijā.

No minētā izriet, ka **žurnālistiem, apstrādājot personas datus, ir jāvērtē publicēto datu apjoms un veidi attiecībā pret ieguvumu, ko iegūst sabiedrība ar minēto datu publikāciju.** Šāds apstāklis pēc savas būtības nozīmē, ka žurnālistiem, apstrādājot personu datus, ir jāievēro visi Datu regulā noteiktie personu datu apstrādes principi, tostarp, datu minimizēšana.

[3.5.] Izvērtējot *Gorod* publicēto rakstu, konstatējams, ka tas satur informāciju par Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Ornaments” 34 darbinieku kolektīvo iesniegumu, kuri apšaubu uzņēmuma jaunā valdes locekļa [...] atbilstību ieņemamajam amatam, norādot uz vairākiem iespējamiem pārkāpumiem. Vienlaikus publikācijā ir minētas [...] iepriekšējās darba vietas un iemesli, kāpēc tur darba tiesiskās attiecības ir pārtrauktas. Publikācijai ir pievienots Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Ornaments” darbinieku kolektīvais iesniegums, kas ir adresēts Augšdaugavas novada pašvaldības, kas ir Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Ornaments” dalībniece, deputātiem. **Tādējādi konstatējams, ka publikācijas mērķis ir informēt sabiedrību, ka pašvaldības uzņēmuma darbinieki ir vērsušies pašvaldībā, informējot par iespējamu valdes locekļa nesaimniecisku**

¹² Eiropas Padomes Parlamentārās Asamblejas 1998.gada 26.jūnija rezolūcija Nr.1165 (1998) “Par tiesībām uz privātumu”, pieejama <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-EN.asp?fileid=16641&lang=en>

rīcību, un šī mērķa sasniegšanai nav nepieciešams publicēt iesniegumu, kas satur personu, kuras parakstīja kolektīvo iesniegumu, vārdu, uzvārdu un parakstus.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, Inspekcija secina, ka SIA, publicējot *Gorod* kolektīvo iesniegumu, kas satur iesniedzēju datus - vārdus, uzvārdus un parakstus, ir veikusi datu apstrādi, pārkāpjot Datu likuma 32. panta otrās daļas 1) punkta nosacījumus¹³ un neievērojot Datu regulas 5. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktā noteiktos principus¹⁴.

[4.] Inspekcija informē, ka iestāde savā darbībā īsteno principu “Konsultē vispirms”, kas paredz, ka ar uzraugošajām darbībām jāveicina prasību izpilde, sniedzot normu un prasību skaidrojumus (preventīva funkcija), nevis jānodrošina sodu uzlikšana, no kā izriet, ka svarīgākais ir pārtraukt prettiesisku personas datu apstrādi, ja tāda ir notikusi vai veikt preventīvas darbības, lai tā nenotiktu, bet soda piemērošanu izvēlēties kā galējo līdzekli pārkāpuma novēršanā vai taisnīguma atjaunošanā, tādā veidā mazinot datu subjektam radīto kaitējumu.

[5.] Saskaņā ar Datu regulas 58. panta 2. punkta d) apakšpunktu katrai uzraudzības iestādei ir pilnvaras izdot rīkojumu pārzinim vai apstrādātājam saskaņot apstrādes darbības ar šīs regulas noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laikposmā. Datu regulas 23. pants noteic, ka Inspekcija, pieņemot lēmumus attiecībā uz tiesiskā pienākuma uzlikšanu piemēro Administratīvā procesa likumu (turpmāk - APL).

[5.1.] Ievērojot minēto un to, ka SIA rīcībā ir konstatēts Datu regulas noteikumu pārkāpums, Inspekcijai saskaņā ar APL 62. panta pirmo daļu, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kas varētu būt nelabvēlīgs adresātiem, ir nepieciešams noskaidrot un izvērtēt adresātu viedokli un argumentus šajā lietā. Savukārt APL 62. panta otrās daļas 3. punkts noteic, ka personas viedokļa un argumentu noskaidrošana nav nepieciešama, ja no gadījuma būtības izriet, ka personas viedokļa noskaidrošana nav iespējama vai nav adekvāta. Ņemot vērā šajā lēmumā norādītos faktiskos apstākļus, adresāta (SIA) viedokļa noskaidrošana pirms lēmuma izdošanas nav lietderīga, jo pārkāpums ir noticis un ir konstatēts.

[5.2.] Saskaņā ar APL 66. panta pirmo daļu ir nepieciešams lemt par administratīvā akta izdošanas lietderību. Proti, pieņemot lēmumu par prettiesiskās personas datu apstrādes novēršanu, Inspekcijai jāvērtē iespēja lemt par mazāku personas tiesību ierobežojumu.

Vērtējot administratīvā akta nepieciešamību un vajadzību, Inspekcija secina, ka lēmuma pieņemšana ir gan nepieciešama, gan vajadzīga, lai sasniegtu mērķi – novērstu Datu regulas noteikumu pārkāpumu. Proti, lai turpmākā darbībā SIA nodrošinātu, ka *Gorod* notiek tiesiska personas datu apstrāde.

Administratīvais akts ir piemērots līdzeklis mērķa sasniegšanai, jo rada tiesisku pienākumu SIA novērst konstatēto pārkāpumu konkrētā procesuālā termiņā, kā arī novērš līdzīgu pārkāpumu rašanos nākotnē.

Administratīvais akts ir uzskatāms par samērīgāko līdzekli mērķa sasniegšanai, jo salīdzinājumā ar lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu ir uzskatāms par saudzīgāku. Vienlaikus tiesiskā pienākuma uzlikšana ir vērsta uz datu subjektu Datu regulā, Datu likumā un citos normatīvajos aktos paredzēto pamattiesību uz personas datu aizsardzību nodrošināšanu.

¹³ datu apstrādi veic, lai īstenotu tiesības uz vārda un informācijas brīvību, ievērojot personas tiesības uz privāto dzīvi, un netiek skartas tādas datu subjekta intereses, kurām nepieciešama aizsardzība un kuras ir svarīgākas par sabiedrības interesēm

¹⁴ Personas dati a) tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā (“likumīgums, godprātība un pārredzamība”); c) ir adekvāti, atbilstīgi un ietver tikai to, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos (“datu minimizēšana”); f) tiek apstrādāti tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi un pret nejaušu nozaudēšanu, iznīcināšanu vai sabojāšanu, izmantojot atbilstošus tehniskos vai organizatoriskos pasākumus (“integritāte un konfidencialitāte”)

[6.] Ievērojot minēto, Inspekcija, pamatojoties uz Datu regulas 58. panta 1. punkta e) apakšpunktu, 2. punkta d) apakšpunktu, Datu regulas 23. pantu, Datu likuma 5. panta pirmās daļas 3. un 6. punktu, un APL 63. panta pirmās daļas 2) punktu, **izdod rīkojumu:**

SIA nekavējoties, taču ne vēlāk kā līdz 2024. gada 5. aprīlim izņemt no Gorod esošās publikācijas ziņas par Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Ornaments” darbinieku kolektīvā iesnieguma iesniedzējiem, kā arī rakstiski informēt Inspekciju līdz 2024. gada 8. aprīlim¹⁵ informēt Inspekciju par šī rīkojuma izpildi.

Saskaņā ar APL 70. panta pirmo un otro daļu lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam, savukārt lēmumu paziņo adresātam atbilstoši Paziņošanas likumam.

Paziņošanas likuma 8. panta trešajā daļā noteikts, ka dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā.

Šo lēmumu saskaņā ar APL 76. panta pirmo un otro daļu, 79. panta pirmo daļu un Datu likuma 24. panta pirmo daļu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Datu valsts inspekcijas direktoram.

[7.] Papildus Inspekcija informē, ka Datu regulas 83. panta 5. punkts paredz piemērot administratīvus naudas sodus apmērā līdz EUR 20 000 000 vai, uzņēmuma gadījumā, līdz 4 % no tā kopējā visā pasaulē iepriekšējā finanšu gadā gūtā gada apgrozījuma atkarībā no tā, kuras summas apmērs ir lielāks, saskaņā ar 2. punktu par šādu noteikumu pārkāpumiem: par apstrādes pamatprincipu, tostarp nosacījumi par piekrišanu, ievērojot 5., 6., 7. un 9. pantu, datu subjekta tiesības saskaņā ar Datu regulas 12. – 22. pantu, ja nav ievērots uzraudzības iestādes rīkojums vai pagaidu vai galīgs apstrādes vai datu aprites ierobežojums saskaņā ar Datu regulas 58. panta 2. punktu, vai nav sniegta piekļuve, pārkāpjot Datu regulas 58. panta 1. punktu.

Ievērojot minēto, ja netiks pildīts šajā lēmumā minētais rīkojums, Inspekcija īstenos citas Datu regulā Inspekcijai piešķirtās pilnvaras.

Ņemot vērā to, ka no 2023. gada 1. janvāra visām juridiskajām personām – uzņēmumiem, biedrībām, nodibinājumiem, arodbiedrībām un citiem reģistros reģistrētiem tiesību subjektiem Latvijā Oficiālā elektroniskā adrese jeb e-adrese ir obligāta, Inspekcija aicina juridiskām personām izveidot e-adresi. Plašāka informācija pieejama Inspekcijas tīmekļa vietnē publicētajā rakstā: <https://www.dvi.gov.lv/lv/jaunums/e-adrese>.

Direktora vietniece

L. Dilba

[..]

¹⁵ pēdējā diena rakstiskas atbildes iesniegšanai pastā vai nosūtīšanai elektroniski ar drošu elektronisko parakstu